

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

«Təsdiq edirəm»

Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:

 dos. Zaur Məmmədov

"12" 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050211 – Psixologiya

Fakultet: Tarix-coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Riyaziyyat və informatika

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Müasir İKT və informasiya

Kodu: IF – B01

Tədris ili: III (2025-2026).

Semestr: V

Tədris yükü cəmi: Auditoriya yükü-30 saat:(Mühazirə-15 saat, seminar-15 saat)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: ____ kredit

Saat: IV gün 3-cü saat (mühazirə üst həfte), V gün 2-ci saat (seminar üst həfte)

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: b.m. Ənvər Şahqubadbəyli

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, H.Z.Tağıyev, 3 saylı korpus.

Məsləhət saati: V günlər: saat 12⁰⁰-12²⁰

E-mail ünvanı: anvar.shah@lsu.edu.az; anvar191161@lsu.edu.az

III. Tövsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas

1. V.B.Müslümov, Ə.Ə.Əliyev, S.B.Həbibullayev, Y.B.Sərdarov: İnformatika. Bakı-2015, TQDK.
2. Z.Ə.Tağıyeva, S.C. Cəbrayılzadə, X.Ə.Əliyeva: İnformatikanın nəzəri əsasları, Bakı-2017.
3. Ə.Q.Pələngov, M.A.Musayeva: Əməliyyat sistemləri və kompüterlərin arxitekturası, Bakı-2016.
4. R.Z.Hümbətəliyev, H.N.Tağıyev, E.Z.Aliyeva və b.: İnformatikanın əsasları və proqramlaşdırma, Bakı-2017.
5. R.Z.Hümbətəliyev, G.İ.Qasımova, C.O.Nəbiyeva: İnformatikanın praktiki əsasları və bəzi təqribi hesablama üsulları, Bakı-2016.
6. R.Z.Hümbətəliyev və b.: İnformatika (Tətbiqi proqramlar), Bakı-2017.

Əlavə

7. C.İ.Zeynalov, K.Q.Qasımova: Kompüterlərin arxitekturası, Bakı-2017.
8. M.N.Əlizadə, M.Ə.Salmanova, X.E.Abbasova, M.Ş.Orucova, E.V.Seyidzadə: İnformatika (Mövzular və testlər), Bakı-2015.
9. S.Q.Kərimov, S.B. Həbibullayev, T.İ.İbrahimzadə. İnformatika. Bakı, 2011
10. Internet resursları.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən orta məktəbdə tədris olunan informatikanı bilmək vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur

VI. Fənnin təsviri və məqsədi:

Bu gün informasiya cəmiyyətinə keçid şəraitində Azərbaycan təhsil sisteminin qarşısında duran ən əsas vəzifələrdən biri kimi innovasiya texnologiyalarını dərinlən bilən, onları öz işinə tətbiq et-məyi bacaran və yeni iqtisadi münasibətlər şəraitində əmək bazarının tələblərini ödəyə biləcək mü-rəkkəb iqtisadi münasibətlər şəraitində rəqabətə davamlı kadrların – şəxsiyyətlərin yetişdirilməsidir. Informatika fənninin tədrisində məqsəd müxtəlif təbiətli sistemlərdə informasiya proseslərinin rolunu müəyyənləşdirmək üçün baza biliklərinin formalaşdırılmasına nail olmaqdan ibarətdir.

VII.Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzəz alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmış, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrə biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərəkən bəzi səhvlərə yol verir;

- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;

- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 15 saat , seminar 15 saat. Cəmi: 45 saat

№	Mövzunun adı	Saat	
		müh.	sem.
1.	Mövzi 1. INFORMATİKA ELMI, ONUN ƏSAS ANLAYIŞLARI VƏ TƏRKİB HİSSƏLƏRİ. 1. İnformasiya anlayışı. İnformasiya cəmiyyəti, prosesləri və texnologiyaları. 2. İnformasiyanın əsas xassələri, formaları, növləri və ölçü vahidləri. Fayl anlayışı. 3. İnformatika elmi, onun predmeti, əsas anlayışları və tərkib hissələri. 4. Kodlaşdırma anlayışı. İnformasiyanın kodlaşdırılması və kodlaşdırma standartları 5. Say sistemləri və say sistemləri üzərində hesabi əməllər (misallar göstərməklə).	2	2
2.	Mövzu 2. ALQORİTM VƏ ALQORİTMLƏŞDİRMƏ. 1. Alqoritm anlayışı. Alqoritmin əsas xassələri və təsvir üsulları. 2. Tipik alqoritmik strukturlar. Xətti, budaqlanan və dövrü proseslərin alqoritmləşdirilməsi.	2	2
3.	Mövzu 3. KOMPÜTER VƏ ONUN TEXNİKİ TƏMİNATI (HARDWARE) 1. Kompüterlər, onların yaranma və inkişaf tarixi. 2. Kompüterlərin ümumi arxitekturası və quruluş prinsipləri. 3. Kompüterlərin təsnifatı və əsas xarakteristikaları. 4. Fərdi kompüterlər, onları təşkil edən əsas qurğular. 5. Fərdi kompüterlərin əlavə qurğuları.	2	2
4.	Mövzu 4. KOMPÜTERLƏRİN PROQRAM TƏMİNATI (SOFTWARE) 1. Proqram anlayışı və proqramlaşdırma. 2. Sistem proqram təminatı. 3. Tətbiqi proqram təminatı. 4. Instrumental proqram təminatı – proqramlaşdırma vasitələri.	2	2
6.	Mövzu 6. MICROSOFT WINDOWS 10 ƏMƏLIYYAT SİSTEMİ 1. Əməliyyat sistemləri, onların təsnifatı, əsas funksiyaları və fayl sistemləri. 2. Microsoft Windows 10 əməliyyat sistemi onun xarakteristikaları, əsas komponentləri və funksiyaları. 3. MS Windows 10 əməliyyat sistemin idarəetmə paneli və standart proqramları (əlavələr).	2	2
7.	Mövzu 7. MS OFFİCE TƏTBİQİ PROQRAM PAKETİ VƏ ONUN ƏSAS KOMPONENTLƏRİ. 1. Microsoft Office Word 2. Microsoft Office Excel 3. Microsoft Office PowerPoint 4. Microsoft Office Outlook 5. Microsoft Office Publisher 6. Microsoft Office InfoPath 7. Microsoft Office Access.	2	2

10.	Mövzu 9. KOMPÜTER QRAFİKASININ ƏSASLARI. 1. Kompüter qrafikası və onun növləri. 2. Qrafik redaktorlar və onların təsnifatı.	2	2
11.	Mövzu 10. KOMPÜTER ŞƏBƏKƏLƏRİ. INTERNET. 1. Kompüter şəbəkələri haqqında ümumi məlumat. 2. Lokal, qlobal və korporativ kompüter şəbəkələri və onların struktur quruluşları.	1	2
CƏMİ		15	15

XI. Fənn üzrə tələblər:

Kapital və əmtəə kimi informasiyanın da özünə məxsus xüsusiyyətləri vardır. Bu fənnin belə xüsusiyyətlərinin gələcək mütəxəssislər tərəfindən mənimsənilməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir və tələbələrə bu aspektlər öyrədilir. İnformatika fənninin tədrisində əsas məqsəd informasiya məhsulları, istehsal sisteminin informasiya komponentləri, elektron biznesin təhlükəsizliyinin təminatı, iqtisadi münasibətlərin qloballaşmasında internetin rolu və sairə haqqında biliklərin mənimsənilməsindən ibarətdir.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri: Informasiya və fayl anlayışları, informasiyanın təsvir olunması, informasiya prosesləri, İnfor-masiyanın ölçü vahidləri öyrənilir. Kompüterlərdə say sistemləri, mövqeli və mövqesiz say sistemləri, İkilik say sistemi, verilənlərin təsvir formaları izah edilir. Alqoritm anlayışı, alqoritmlərin xassələri, alqoritmlərin təsvir üsulları, alqoritmlərin tipləri öyrədilir.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollokvium sualları:

I. Kollokvium sualları (12-22 noyabr 2025-ci il tarixlərində keçiriləcək):

1. Informasiya anlayışı. Informasiya cəmiyyəti, prosesləri və texnologiyaları.
2. İnformasiyanın əsas xassələri, formaları, növləri və ölçü vahidləri. Fayl anlayışı.
3. İnformatika elmi, onun predmeti, əsas anlayışları və tərkib hissələri.
4. Kodlaşdırma anlayışı. İnformasiyanın kodlaşdırılması və kodlaşdırma standartları.
5. Alqoritm anlayışı. Alqoritm əsas xassələri və təsvir üsulları.
6. Tipik alqoritmik strukturlar. Xətti, budaqlanan və dövrü proseslərin alqoritmləşdirilməsi.
7. Kompüterlər, onların yaranma və inkişaf tarixi.
8. Kompüterlərin ümumi arxitekturası və quruluş prinsipləri.
9. Kompüterlərin təsnifatı və əsas xarakteristikaları.
10. Fərdi kompüterlər, onları təşkil edən əsas qurğular.

II. Kollokvium sualları (08-18 dekabr 2025-ci il tarixlərində keçiriləcək):

1. Proqram anlayışı və proqramlaşdırma.
2. Sistem proqram təminatı.
3. Tətbiqi proqram təminatı.
4. Instrumental proqram təminatı – proqramlaşdırma vasitələri.
5. Əməliyyat sistemləri, onların təsnifatı, əsas funksiyaları və fayl sistemləri.
6. Microsoft Windows 10 əməliyyat sistemi onun xarakteristikaları, əsas komponentləri və funksiyaları.
7. MS Windows 10 əməliyyat sistemin idarəetmə paneli və standart proqramları (əlavələr).
8. MS Office tətbiqi proqram paketi və onun komponentləri.
9. Kompüter qrafikası və onun növləri. Qrafik redaktorlar və onların təsnifatı.

10. Kompüter şəbəkələri haqqında ümumi məlumat.

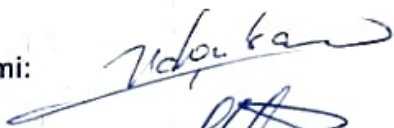
XV. İmtahan sualları:

11. İnformasiya anlayışı. İnformasiya cəmiyyəti, prosesləri və texnologiyaları.
12. İnformasiyanın əsas xassələri, formaları, növləri və ölçü vahidləri. Fayl anlayışı.
13. İnformatika elmi, onun predmeti, əsas anlayışları və tərkib hissələri.
14. Kodlaşdırma anlayışı. İnformasiyanın kodlaşdırılması və kodlaşdırma standartları
15. Alqoritm anlayışı. Alqoritmin əsas xassələri və təsvir üsulları.
16. Tipik alqoritmik strukturlar. Xətti, budaqlanan və dövrü proseslərin alqoritmləşdirilməsi.
17. Kompüterlər, onların yaranma və inkişaf tarixi.
18. Kompüterlərin ümumi arxitekturası və quruluş prinsipləri.
19. Kompüterlərin təsnifatı və əsas xarakteristikaları.
20. Fərdi kompüterlər, onları təşkil edən əsas qurğular.
21. Fərdi kompüterlərin əlavə qurğuları.
22. Proqram anlayışı və proqramlaşdırma.
23. Sistem proqram təminatı.
24. Tətbiqi proqram təminatı.
25. Instrumental proqram təminatı – proqramlaşdırma vasitələri.
26. Əməliyyat sistemləri, onların təsnifatı, əsas funksiyaları və fayl sistemləri.
27. Microsoft Windows 10 əməliyyat sistemi onun xarakteristikaları, əsas komponentləri və funksiyaları.
28. MS Windows 10 əməliyyat sistemin idarəetmə paneli və standart proqramları (əlavələr).
29. Kompüter qrafikası və onun növləri.
30. Qrafik redaktorlar və onların təsnifatı.
31. Kompüter şəbəkələri haqqında ümumi məlumat.
32. Lokal, qlobal və korporativ kompüter şəbəkələri və onların struktur quruluşları.

"İnformatika" fənnin sillabusu "Psixologiya" ixtisasının tədris planı və müvafiq fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "Riyaziyyat və informatika" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir (08 sentyabr 2025-ci il, protokol № 1).

Fənn müəllimi:

b.m. Ənvər Şahqubadbəyli

Kafedra müdiri:

dos. Ruslan Həmidov